

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 13.

V Ljubljani, 10. julija 1884.

Tečaj II.

Pésence.

I.

Pod večér sedí na pomóli,
Spóday se sprehajam jaz.
Déva gléda ljubo v me dóli.
Jaz jej v milí zrém obráz.

I kedár uže vsè počíva,
Tajna me prizíva moč:
Mimo híše, kjer ona sníva
Hódim, mislim pózno v noč.

II.

„Ne ljubi té, ne ljubi té!“
Prijetelji mi govore,
„Že mnog jo je prevroče ljubil,
A še nikdo ni ganil njé.“

Če jej godil še ni nikdó,
Nikdó ni bil še lep takó,
Če ni ljubila še nikógar,
Pa mene bó tem bolj zvestó.

Že jo sladí ljubezni žar,
Prevéva jo blažílen čar,
Cvetóci moj obraz jej vedno
Budí vé prsíh mil vibár.

Vidé me, zarudéva mi,
Nebésno se nasméva mi;
Raduje se ljubézni móje —
Ni rés-li, divna deva mi.

III.

Ljubó se mèni vdáj!
Ne bodeš se kesala,
Pri mèni, deva zala!
Imela bodeš ráj.

Poznàn sem že sedáj,
Nosé še jedva brke,
A zlate bodo črke
Slavíle me kedáj.

Sijala bó tedáj,
I tebi, mója dika!
Krog čela lovoríka:
Zató se mèni vdáj.

Čivkoslav Lažán.

(Dobro!) V krčmi snideta se dva gospoda. Prvi navaden gost, drugi pekovski mojster. Navadni gost potiplje zemljo in pravi nevoljno:

„To je vender že škandal, da so zemlje tako drobne!“

— „Zemlje neso predrobne, pripomni pekovski mojster, le testa je premalo!“

Kak razloček je mej židovi in kranjskimi Slovenci?

Židovi še vedno čakajo na mesijo, kranjski Slovenci pa dra. Misie niti pričakovali neso, pa ga že imajo.

Slovesno otvorjenje mestne hranilnice Ljubljanske.

(Po poročilu našega specialnega dopisnika.)

Dolgo, jako dolgo smo čakali, naposled pa po znanem pregovoru „do lgo čakaj, bo kmalu“ vender srečno dospeli v pristanišče mestne hranilnice Ljubljanske. Danes bil je slavni dan preslavne otvoritve in kdor je bil deležen, lahko reče, da še kaj tacega ni videl. Bila je pa zares sijajna, izredna slavnost.

Kdor bi mislil, da se je otvoritev vršila v dvorani na rotovži, motil bi se silno, kajti od prvega do zadnjega bili so vsi krogi soglasni v tem, da ga ni boljšega prostora za mestno hranilnico, nego v dvorani novega deželnega muzeja „Rudolfinca“. Kajti mestna hranilnica je brez dvojbe največa rariteta našega muzeja.

Vse „špice“ civilne in vojaške bile so zastopane ter v svetem strahu pričakovale, kaj bode. Ko so se v svečanej procesiji donesla pravila ter položila na mizo, prošnilo je nekako čudno čustvo vse navzočne, vsakdo čutil je važnost in svetost trenutka ter utešil svoja kurja očesa, da neso preglasno škripala. Predznamvanih bilo je več govornikov, a prvi poprijel je besedo (pri katerem konci se zarad gnječe ne more konstatovati) gosp. Janežič, ravnatelj hranilnice kranjske, ob jednem pa cesarski svetnik i. t. d.

Naš poročevalec je sicer stenograf, a bil je vsled tega govora tako ginjen, da vsega ni mogel zapisati, ampak da je zabilježil le glavne misli. Gospod ravnatelj Janežič govoril je blizu tako:

„Slavna gospoda! (Frenetični živioklici.) Dolgo (bravo), jako dolgo (bravissimo) čakali smo na mestno hranilnico. Marsikdo je že rekel, da je ne bo, a sedaj jo imamo. In ker jo imamo, treba se hvaležno spominjati onih gospodov, ki so v to pripomogli. Jaz konstatujem, da imajo ljudje o hranilnicah navadno popolnem napačne pojmove. Mislijo, da treba le denarja. Ne boš, Jaka! Kaj mi pomaga denar, če pa ni pravil? Pravila, to je glavna stvar! Brez pravil ni ničesar. Najhujše pa je predložiti pravila. V tem slučaju moramo hvaležno priznavati, da se je v teku petih let posrečilo osredotočiti toliko moči, da so se pravila prenesla z rotovža na Turjaški trg in da se pri tem težavnem transportu Hradeckega most ni podrl pod navadno težo.

Jaz presrčno pozdravljam novo mestno hranilnico in to iz več ozirov. Do sedaj res nismo imeli konkurence, a baš zaradi tega jo vsak, kdor je imel kaj denarja, nadlegoval samo nas in zagotavljam, imeli smo vedno dela dovolj. Odslej si bomo pa lahko malo oddahnili. Saj veste, pri nas je ravno tako, kakor pri onem krčmarji, ki je, ko je se naglalo vse polno gostov, v svojej nevolji vskliknil: „Kaj ni nobene druge krčme več?“ In občinstvo bilo je toli previdno, da si je poiskalo družih gostilnic in naš krčmar imel je dovolj stalnega duška. Isto tako tudi jaz mislim, da bode nova mestna hranilnica nam prikrajšala marsikako delo. In to je že veliko.

Znano je, da je v Ljubljani pomanjkanje stanovanj. Ker sem si jaz kot hranilnični ravnatelj že pozidal lično hišo, smemo zaključevati, da bode tudi ravnatelj mestne hranilnice jednako pameten in kmalu prišel do tega, da si zgradi novo hišo in tako dobimo zopet nekoliko novih stanovanj. Vrh vsega tega pa me je še nekaj družega zavzelo za to podjetje. Člani našega ravnateljstva postali so že tako oholi (čujte, čujte!), da mislijo, da njim ga ni več para. Vsak že misli, da ima „šajn“ okolu glave. Nova hranilnica pregnala jim bode nekoliko ošabnosti, kajti lahko porečem: „Taki ravnateljski člani, kakor ste vi, so tudi na rotovži!“ In postali bodo pohlevnejši. (Glasno odobravanje.)

In konečno, pomislite! Doslej, ker smo imeli samo jedno hranilnico, zaganjali so se časniki samo vanjo, odslej pa se bodo napadi cepili na dvoje in to bode tudi dobro, kajti resnično vam povem, da je neprestano mlatenje samo po našem hrbtu že dolgočasno.

Da se pa ne bode domnevalo, ka samo govorim lepe besede, naj svojo naklonjenost mlademu zavodu dokažem tudi dejanski. V ta namen sem pooblaščen, da mestni hranilnici „Ljubljanski“ kot prinos za njeni rezervni fond takoj danes izročim 200.000 gld.“ (Občna senzacija. Vse navdušeno, še nekupljene Wertheimerice kar veselja poskakujejo.)

Po tem izvrstnem govoru zaigrale so v očeh vseh prisotnih tako silne solze, da je bilo takoj vse mokro. V bojazni, da bi navstala povodenj, sklenilo se je, da nihče več nema besede, da se mestna hranilnica še dalje ne odpira, ker bi se bilo batí kake nesreče.

In tako se je vse podalo k slavnostnemu banketu, ki še ni bil končan, ko se je ta list že stavil. Našemu vestnemu poročevalcu se je vender posrečilo prepisati tega banketa

Menu:

1. Juha z zavlečenimi rezanci,
2. Odlašano kisló zelje s prekajenimi predlogi.
3. Namrgodena pravila ocvrta na maslu potrpežljivosti.
4. Hranilne uloge s prisiljenim ohrovtom.
5. Počasna pečenka s sladkim kompotom upov in nad.
6. Raca na vodi s kisló salato cincarenja.

Pivo iz Kurje vasi.

Šampanjec z Golovca.

(Dalje prihodnjič.)

Poslano.

Pesen nemčurske gospe Kaulichove v Šent-Juriji na južni železnici.

Da tukaj Slovenci deležni
Bi Celjske olike postali,
Celjani nemčurske so kljuse,
Zasedli ter sem pridrdrali;
Vesela sem bila jaz Kaulich,
Beil reit' den nemtschurischen Gaul ich!

Redijo sicer me Slovenci,
Pa to mi ne dela britkósti,
Saj óni so dolžni skrbeti,
Da valja nemčur se v radosti,
To trdim usnjarka jaz Kaulich,
Verkaufe das leder vertraulich.

Sem čvrste in trdne postave,
Pest vajena kože držáti,
Zatorej pomagala pridno
Slovence sem tepsti, vezáti!
Še zopet to storim jaz Kaulich
Und berde beim schlagen nit faul ich!

Zaslóvel Šent Jur je po sveti,
Pa meni naj vede zahvalo
In Frantzu, Schescherku in frajli! —
— Imé jej Kopriva se dalo —,
Hvaležnost nam, térjam jaz Kaulich,
Und leben bir berden beschaulich! —

Radosti mi srcece skače,
Ko spomnim se tistega dnéva,
Ko vitezi so „schulvereina“
Pidrli k nam pólni vsi gnéva
Modriša sem zvila jim Kaulich,
Für Bindische bar's unverdaulich!

To dela le žalost mi grozno,
Da Jobu jednaki smo bili,
Čez „gang“ ko smo skákali urno
Ter gnoj za ležišče zvolili;
Zatórej se jočem jaz Kaulich,
Am miste bar bol nit erbaulich!

Uj! jočem zavólj te blamaže! —
Pa to še mi dela veselje,
Da „Wacht an Wogleine“ smo peli
Na vlaku, ko drdral je v Celje.
Čast rešena! trdim jaz Kaulich,
Verjam'te, sonst hau' euch auf's Maul ich! —

Miklavž Sršen.

Trijolet.

Kedar zvečer pri mizi sam sedim,
Mesene ne teknó mi več klobase,
Želodec s cvičkom se mi več ne pase,
Kedar zvečer pri mizi sam sedim.
„Ljubljanski list“ in njega mastne
„phrase“

Na té v ljubezni vroči le medlím:
Mesene ne teknó mi več klobase,
Kedar zvečer pri mizi sam sedim.

Tine Črv.

Sonet.

Kot rujna zôra, dneva porodnica
Vzbudi iz spanja mlade cvetke krasne,
Da zró na nebosklonu žarke jasne,
Da lica svitla jim rosí rosica.

Takó i ti, prekrasna golobica.
S poglédom svojim, ki nikdar ne gasne,
Ljubézni nesi vnela mi le časne; —
Na veke sužen bom, a ti kraljica! —

Služile bodo ti vse moje sile:
Da ti podaljšam, draga, sanje mile,
Pokuham zjutraj mesto tebe kavo. —

Šlebedra tebi žezlo bo kraljévo;
Z njo vládala me boš, presrečno revo,
In s „čudotvornim delom“ žela slavo. —

Tine Črv.

Mej dvema nemškutarjema.

- A. Tchau, grüss dich! Kako se že kaj imaš?
B. Slabo, jako slabo. Mahrova petdesetletnica me trga po vseh udih.
A. Zakaj neki? Saj je vender imela popolnem nemšk značaj. Le pomisli, kako dolgočasno-nemško je govoril dr. Schaffer in koliko je bilo gromovitih „hoch“!
B. Vse prav. A pomisli, odkar kazina stoji se še nikdar ni pelo v dvorani „Naprej zastava Slave!“ in „Hej Slovani!“ Čudim se, da se kazina ni samega gneva podrla.
A. To so bili tisti Srbi. So pač še neomikani ljudje, ne vedo kaj se v kazini spodobi.
B. Prosim, dobro vedo, saj so pili celo šampanjca!
A. Ali so ga pa tudi plačali?
B. Seveda, pa še jako drago. Vse v najlepšem redu.
A. To je kaj družega. Potem se ne smemo jeziti, kajti denar tudi kazinska vrata prebije.

Gospod profesor Binder

upisal se je mej naše stalne sodelavce. To nas tem bolj veseli, ker je mož res mnogostransk. Chapeau bas! bi rekel pokojni

Beranger. Danes ga opazujemo v Ljubljani, jutri v Gradci in skoro ne vemo, odkod jemlje c. kr. profesor toliko prostega časa, je li temu vzrok širokokrajni njegov klobuk, ali kaj družega.

Pred dvema dnevoma imeli so realčni abiturijenti svoj „valete“. Da je bila ta veselica v izključno nemškem duhu tega nam menda ni treba zatrjevati, saj so neki temu dokaz nekatere prekucnene klopi v obližji Ljubljane. Pele so se ne, katere nemške pesni, mej drugimi tudi jako duhovita pesen, v kateri se vsacemu posamičniku stavi pregalantno vprašanje: „Bruder deine Schöne heisst?“ Gospod profesor Binder, tako apostrofovan, odgovoril je: „Germania“!

Verujemo, da je bil odkritosrčen. Vender bi si usojali, njemu samemu na korist svetovati, naj bi se potrudil približati se tej ljubici, kajti v Ljubljani ne dobota priličnega stanovanja c. kr. profesor Binder in njega ljubica Germania.

Posebno radovedni pa smo, kaj bi bil storil ravnatelj gospod Mrhal, ko bi se bilo stavilo vprašanje: „Bruder deine Schöne heisst?“ Kdo zna, bi li bil govoril istino? Germanija vsaj mu je kakor nekateri govore premalo reelna, nesposobna za „eksperimentalno fiziko“, kakor jo opišeje Voltaire v svojem slavnem „Candide“.

- Pepček. Kaj si še živ? Ali te še neso zašili?
Tonček. Živ, živ! Pa še kako, zakaj bi pa tudi ne bil! Saj se mi ni bati, da bi moral na Žabjek ričet jest.
Pepček. Ali so jih res toliko zaprli?
Tonček. Res, res. Pa bi jih bili še lahko več, pa znaj, naše redarstvo je táko, kakor tisti znani „Pater Langsam“.
Pepček. Kaj pa tvoj mojster?
Tonček. Prede mu. Ne toliko zaradi anarhizma, a zaradi tega, ker bajè jednemu zaprtih 200 gold. društvenih novcev posodil.
Pepček. To nič ne de. To je posojeno „komuni“.
Tonček. „Komuni“? Kaj nam komuna mari, ki je tam nekje v Parizu! Kaj pa poveče bratovščina?
Pepček. To je pač bratovščina „dobrih ljudij!“

Narodna zastavica.

Oče in mati sta imela devet sinov, in vsak brat je imel jedno sestro. Koliko je bilo bratov in sester?

— Deset. Sestra bila je jedna, in vsak brat imel je torej jedno sestro.

Škratogrami.

Berolin. Bismarcka tako božjast lomi, da ima že obe očesi v Holandsko obrniti. Ljubljana. Mestni zastop sklenil je pomnožiti število policajev. Pokazalo se je pri zadnji veselici nemških turnarjev na kazinskem vrtu, da jih je še premalo — policajev in turnarjev namreč. Policajev je premalo, ker morajo nekateri hoditi vohat v Čitalnico, turnarjev je pa premalo, ker jih je brez redarstva strah in prej ne bo dobro, dokler bo ne imel vsak turnarček svojega policaja, ki ga bode štitil, kakor angelj varuh.

Zagreb. Czernatony in Vrhovay prišla iz Budimpešte semkaj učiti se nekoliko parlamentarne dostojnosti in nabirati krepkih izrazov. Pričakuje se tudi Istoczy. „Sloboda“ danes ni bila konfiskovana. Vsled tega plapola raz Markove cerkve zvonik bela zastava.

Gorica. Naša oblastva so sklenila, da bode najboljše, ako se vsi goriški Slovenci sploh izselijo, potem ne bode treba blagoslavljeni nobene zastave. Sicer se pa dotična gospoda primerno dobro počuti, le kri jej sili preveč v glavo.

Slovenska Bistrica. Kolere še nemamo, pač pa imajo nekateri jedno kolo preveč v glavi.

Ironija osode.

Znani socijalist Ž. je pri vseh delavskih shodih in zborih propovedoval, da se kaznencem predobro godi, da imajo preveč in predobro hrano.

Zgodi se pa, da pride vsled zatožbe veleizdaje sam v položaj, poskusit kaznencev hrano. Ni mu bila po godu in takoj prve dni se je zaradi hrane pritožil.

Gospod, kateremu je bilo izročeno nadzorstvo v tej zadevi, ga mirno poslušal, potem mu ravno tako mirno odgovori: „Čudim se, da se zaradi hrane pritožujete Vi, ravno Vi, ki ste skozi par let pri vseh shodih in zborih dokazovali, da se kaznencem predobro godi! Tableau!

Mama, tukaj vzemimo poletno stanovanje. Tukaj mora biti dober zrak. Le pogledite kako sta prašiča debela!“

Zanimljiva epizoda.

Ko je bil povodom 50-letnice Mahrovega zavoda v kazini komers in je bilo vse že več ali manj „dulci jubilo“, opazovali so gospodje, ki imajo radi odprte oči, naslednji dogodek:

Neki gospod, ki je po postavi podoben svetopisemskemu Caheju, sicer pa veliko šteje v naši germanskej koloniji, ima zlo navado, da si pri tacih prilikah rad prisvoji to ali ono, kar ni njegovo, in ki se ne briga posebno za sedmo božjo zapoved. Ker že družega ni bilo, kar bi „uzmal“, pograbi lep šopek cvetlic, ki je bil na steklenem nastavku (Tafelaufsatz). A šopek bil je nekako trdovraten, ni se hotel ločiti od svojega dragocenega okvira. Posledica bila je ta, da je naš Cahej rukai in in rukai s tem pa vzbudil pozornost ljudij, ki imajo tudi pri tacih prilikah radi odprte oči. Nakrat začuje se glas:

„Mir scheint, der Kerl stiehlt schon wieder!“

Tat iz navade izpustil je šopek, a tako neukretno, da je stekleni nastavek pal na tla in se razdrobil na male kosce. Naš Cahej pa je kot izvrsten telovadec z žilavo desnico samega sebe zagrabil za pas in se dvignil tako daleč, da ga več videti ni bilo.

Priporočilo.

P. n. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnih sladčic, posebno pa opozarjam na najnovejše izdelke:

Sausprach-zuckerl in Bell-krapferl.

Obiskovalci moje prodajalnice tudi brezplačno lahko opazujejo, kako moji otroci slovenski lajajo.

Spoštovanjem

M. V. O. Ltmann.

V „Narodne Tiskarni“ in pri Jan. Giontiniju v Ljubljani se dobiva:

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * *
Stat nominis umbra.

Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več.

Izhaja 10. in 25. dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četert leta 80 kr. Posamične številke po 15 kraje., pri opravištvu v „Narodne Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati. Slednji računijo se po dogovoru.

Založnik in odgovorni urednik: Ivan Železnikar. — Tiska „Narodna Tiskarna“.